

“10/40 PENCERESİ”: MİSYONERLİK FAALİYETLERİNİN ÇAĞDAŞ HEDEF BÖLGESİ

Süleyman TURAN*
Mahmut AYDIN**

Özet

Bu makalede, literatüre 1989 yılında misyon stratejisti Luis Bush tarafından kazandırılan “10/40 penceresi” olgusu ele alınmaktadır. 10/40 penceresi, ekvatorun kuzeyinde 10 ile 40 paralelleri arasında kalan ve Batı Afrika’dan Doğu Asya’ya kadar uzanan bölgeyi nitelemektedir. Tarihsel ve biblikal değeri, İslam, Hinduizm ve Budizm inançlarına mensup insanların hâkimiyetinde yer alması ve Hıristiyanlaştırmanın en az olduğu ülkeleri ve mega şehirleri barındırması gibi bazı faktörler, bölgeyi Hıristiyan misyonerliği adına önemli kılmaktadır. Bundan dolayı 10/40 arasındaki coğrafya “misyonerlerin başlıca savaş alanı” olarak nitelendirilmektedir. Bu çalışmanın genel olarak Hıristiyanlık, özelde de misyonerlik konusuyla ilgilenen okuyucu ve araştırmacıların çağdaş Hıristiyan misyonerliğini daha iyi anlamalarına katkı sağlayacağı umulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: 10/40 Penceresi, Misyonerlik Faaliyetleri, Hıristiyanlık, Luis Bush, Büyük Görevlendirme.

10/40 Window: Target Geography of Contemporary Missinary Works

Abstract

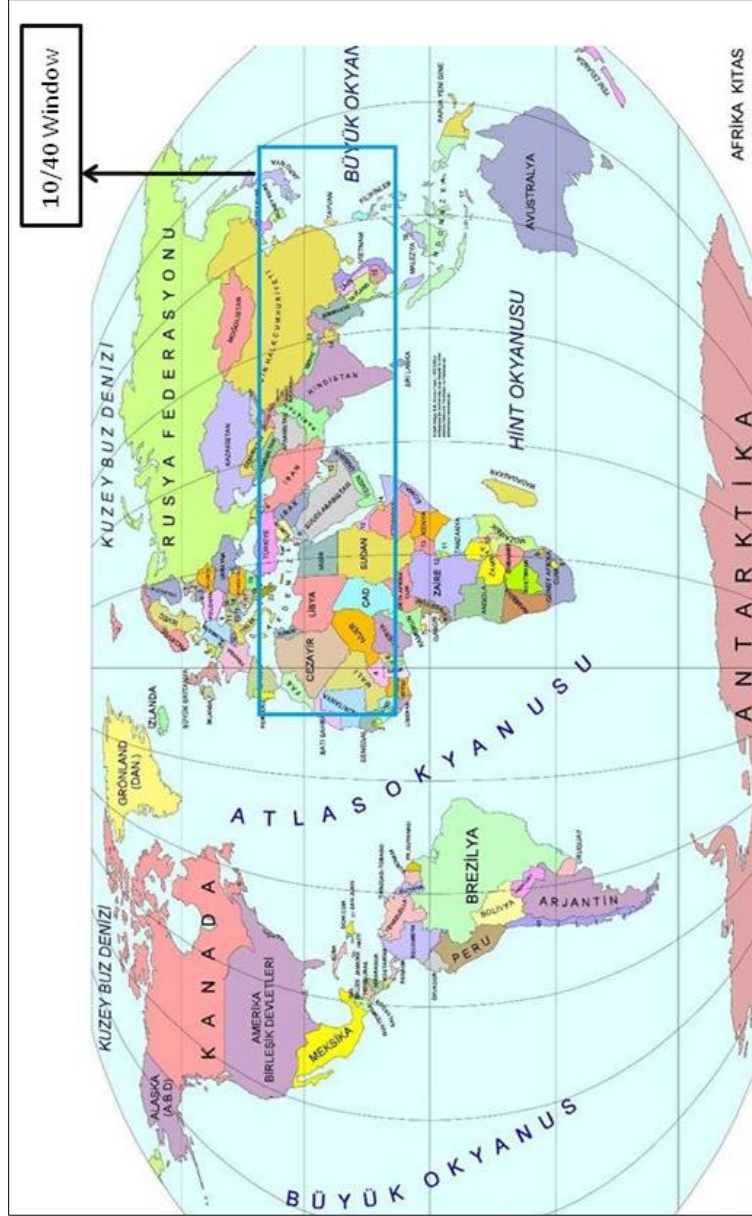
In this article, it is dealt with the “phenomenon of 10/40 window” which was coined and propounded by missionary strategist Luis Bush in 1989. The 10/40 Window is the rectangular area extends from West Africa to East Asia, from 10 degrees north to 40 degrees north of the equator. Several important considerations make the region very important for Christian mission. For example it has historical and biblical significance, it contains three of the world’s dominant religious blocs: Islam, Hinduism and Buddhism, and it is the home of the world’s least evangelized countries and megacities. Therefore 10/40 window is considered as a battlefield for christian missionaries. It is expected that this study can contribute to readers and researchers for a better understanding of contempo-

* Yrd. Doç. Dr., Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dinler Tarihi Anabilim Dalı, suleyman_turan@hotmail.com

** Prof. Dr., Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dinler Tarihi Anabilim Dalı, mahmuta@omu.edu.tr

rary christian mission, who is interested in Christianity in general and christian mission in particular.

Key Words: 10/40 Window, Missionary Works, Christianity, Luis Bush, Great Commission

Giriş

Bilindiği üzere Hıristiyanlar, ölümden dirilerek taraftarlarına görüldüğü iddia edilen İsa-Masih'in kendilerine Hıristiyan mesajını tüm dünyaya ulaştırmak gibi bir sorumluluk yüklediğine inanmaktadır. Matta İncili'nin sonunda geçen “Gökte ve yeryüzünde tüm yetki bana verildi. Bu nedenle gidin, bütün ulusları öğrencilerim olarak yetiştirin. Onları Baba, Oğul ve Kutsal Ruh'un adıyla vaftiz edin” (Matta 28:18-20) ifadelerine dayandırılan bu sorumluluk, Hıristiyanlar tarafından “Büyük Görevlendirme” (*Great Commission*) olarak isimlendirilmektedir. “*Tamamlanmamış Görev*” başlıklı makalesinde Avery T. Willis, tüm dünyayı Hıristiyan yapma görevinin mutlaka tamamlanacağını, bu hususta Hıristiyanlar açısından hiç şüphe olmadığını ancak sorunun, bu görevin kim tarafından ve nasıl yerine getirileceği noktasında olduğunu ileri sürer. Görevi tamamlamak için öncelikle onu iyi tanımlamak gerektiğine dikkat çeken Willis, bu bağlamda günümüz dünyasında henüz Hıristiyan mesajıyla tanışmamış ya da tanıştığı halde ona yanıt vermeyen veya direnen insan gruplarının ve sayılarının tespit edilmesinin önem arz ettiğini belirtir. Ona göre bu yapıldığında görevi tamamlamak için ilave nelerin yapılması gerektiği de ortaya çıkmış olacaktır.¹

XX. yüzyılın ikinci yarısından sonra kurulan *World Evangelization Research Center* ve *Center for the Study of Global Christianity* gibi bazı misyon araştırma merkezleri Willis'in işaret ettiği doğrultuda din, dil, ırk, coğrafya ve benzeri açılardan dünya dinleri ve mensuplarına dair istatistikler yayınlayarak Hıristiyanlığın, özelde de Hıristiyan misyonerliğinin durumunu ortaya koymaya çalışmaktadır. Kabul edileceği üzere günümüzde yaklaşık 7 milyar olan dünya nüfusunu hangi din ve inançlara mensup insanların oluşturduğunu tespit etmek çok kolay değildir. Çünkü bazı dini gelenekler taraftar sayımı konusunda çekingen bir tutum sergilerken, bazıları da taraftar sayılarını abartarak ifade etme yoluna gitmektedir. Bu bağlamda Hıristiyan misyon merkezlerinin ortaya koydukları verilerin güvenilirlik problemi bir yana dikkat çekilmesi gereken asıl nokta, yakın dönemden itibaren bütün bu merkezlerin, “tamamlanmamış görev” olarak atıfta bulunulan olguyu *10/40 penceresi* (10/40 window) açısından tanımlamaya ve açıklamaya çalışmalarıdır.

---

¹ Avery T. Willis, “The Unfinished Task”, *Missiology: An Introduction to the Foundations, History and Strategies of World Mission*, John Mark Terry vd. (eds.), Tennessee: Broadman & Holman Publishers, 1998, ss. 668-669.

Çünkü bilindiği üzere Hıristiyan misyonerlerin temel hedefi, Kiliseyi daha önce var olmadığı topraklara taşımak ve Hıristiyan mesajını, henüz duymamış ya da duyduğu halde ona olumlu cevap vermeyen insanlara duyurmaktır.² Bu bağlamda bazı misyologlar, Hıristiyanlık tarihinde ilk defa, büyük görevlendirme tünelinin sonundaki ışığın gözüktüğünü düşünmektedirler. Çünkü onların iddiasına göre dünyada Hıristiyan olmayan insanların yaşadığı coğrafya ilk dönemden günümüze kadar devam eden süreçte hızla küçülmüş ve küçülmeye de devam etmektedir.³ Nitekim günümüz dünyasında Hıristiyan misyonerler adına ulaşılmamış olarak kabul edilen insanların büyük bir bölümü 10/40 penceresi diye tabir edilen sınırlı bir bölgede yaşamaktadır. Bu yazıda temel hedefimiz 10/40 penceresi kavramı ve bu kavram etrafından geliştirilen misyon yöntemleri olduğundan bu noktada tüm dünyayı Hıristiyan yapma görevinin tamamlanma ya da tamamlanamama olasılığı tartışmasını bir kenara bırakarak 10/40 penceresinin ne olduğu, Hıristiyan misyonerliği açısından ne ifade ettiği ve niçin önemli olduğu gibi sorularını yanıtlamaya geçiyoruz. Bu bağlamda çalışmada literatüre giriş süreci, kapsamı ve onu Hıristiyan misyonerliği açısından önemli yapan hususlar çerçevesinde “10/40 penceresi” olgusu - çeşitli harita, istatistik ve verilere yer verilerek- inceleme konusu yapılacaktır. Bunu yaparken temel amacımız, genel olarak Hıristiyanlık, özelde de misyonerlik konusuyla ilgilenen okuyucu ve araştırmacılara konuya ilişkin bilgiler sunarak çağdaş Hıristiyan misyonerliğinin daha iyi anlaşılmasına katkı sağlamak ve yeni çalışmalara kapı aralamaktır.

50 | db

“10/40 Penceresi”:

Kavram, Ortaya Çıkış Serüveni ve Mahiyeti

“10/40 penceresi” (*10/40 window*), popüler evanjelik kavramlardan biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Yalın halde “10/40 penceresi” şeklinde bir kullanım, elbette pek bir şey ifade etmiyor gözüktüğü de tabir, “10/40 paralelleri arasında kalan bölgeyi kapsayan pencere” şeklinde biraz daha genişletildiğinde coğrafik açıdan bir anlam kazanmaktadır. Bu bağlamda 10/40 penceresi, ekvatorun ku-

² Gailyn Van Rheenen, *Missions: Biblical Foundations and Contemporary Strategies*, Grand Rapids, Michigan: Zondervan Publishing House, 1996, s. 209.

³ Russell Sharrock, *Spiritual Warfare: A Struggle for the Truth*, Morrisville: Lulu Enterprises Inc., 2007, s. 152; Ralph D. Winter & Bruce A. Koch, “Finishing the Task: The Unreached Peoples Challenge”, *Perspectives on the World Christian Movement: A Reader*, eds.: Ralph D. Winter & Steven C. Hawthorne, Carlisle: Paternoster Press, 2009, ss. 531-546.

zeyinde 10 ile 40 paralelleri arasında kalan ve Batı Afrika’dan Doğu Asya’ya kadar uzanan, Atlas Okyanusu ile Büyük Okyanus arasındaki bölgeyi niteleyen, Stan Guthrie’nin ifadesiyle “imgesel bir penceredir”.⁴

10/40 penceresi, *MS 2000 ve Ötesi Hareketi* (AD 2000 & Beyond Movement)’nin direktörü Luis Bush tarafından XX. yüzyılın sonunda Hıristiyan misyonerliğinin gündemine sokulan bir tabir olma özeliği taşımaktadır. İlk defa 1989 yılında Manila’da düzenlenen II. Uluslararası Lozan Dünya Evanjelizasyon Kongresi (Lausanne II: International Congress on World Evangelization)’nde kullanılan terime aynı yıl Singapur’da düzenlenen *Dünya Evanjelizasyonu Küresel İstişare Toplantısı* (Global Consultation on World Evangelism, GCOWE)’yle birlikte literatürde daha sık rastlanmaya başlanmıştır.⁵

Manila’da düzenlenen toplantıda genel kurula hitap etme imkanı bulan Bush, misyonerlik faaliyetlerinin hedef kitlesinin henüz ulaşılmamış insanlar olduğunu, bu doğrultuda misyon ekonomisi ve personelinin de 10/40 paralelleri üzerinde odaklanması gerektiğini vurgulamıştır. Çünkü günümüz dünyasında misyon stratejistleri tarafından “ulaşılmamış insanlar” (*unreached people*) kategorisinde değerlendirilen insanların büyük çoğunluğu bu paraleller arasında kalan ve dünya haritası üzerinde dikdörtgen biçiminde bir pencere oluşturan bu bölgede yaşamaktadır. Bu nedenle Bush’a göre eğer Hıristiyanlar, Kutsal Kitaba içten ve samimi bir şekilde bağlıysa, İsa Mesih’in emrine itaatkârsa ve her topluluk ve şehirde kiliseler dikme işinde kesin kararlıysa o halde çekirdeğin özüne yani 10/40 penceresine ulaşmak zorundadır.⁶

Evanjelik bir terim olarak literatüre girişi 1989 yılından sonra olmakla birlikte Bush’tan önce de 10/40 paralelleri arasında kalan bölgeye dikkat çekmeye çalışan misyon stratejistlerinin olduğunu ifade etmek gerekir. Örneğin bu isimlerden biri olan Amerikalı misyolog Ralph D. Winter, 1974 yılında İsviçre’nin Lozan kentinde

⁴ Stan Guthrie, *Missions in the Third Millennium: 21 Key Trends for the 21st Century*, Carlisle: Paternoster Press, 2000, s. 58.

⁵ Ju Hui Judy Han, “Reaching the Unreached in the 10/40 Window: The Missionary Geoscience of Race, Difference and Distance”, *Mapping the End Times: American Evangelical Geopolitics and Apocalyptic Visions*, eds.: Jason Dittmer and Tristan Sturm, Farnham: Ashgate Publishing House, 2010, s. 190.

⁶ Luis Bush, “The 10/40 Window: Getting to the Core of the Core”, *World Mission: An Analysis of the World Christian Movement*, ed.: Jonathan Lewis, Pasadena: William Carey Library, 1994, s. 7/17 ve 7/22.

düzenlenen I. Uluslararası Lozan Dünya Evanjelizasyon Kongresi (Lausanne Congress of World Evangelism)'nde misyonerlik faaliyetlerinin, ağırlıklı olarak Hindu, Budist ve Müslümanların yaşadığı 10-40 paralelleri arasındaki ülkelerde yoğunlaştırılması gerektiğini vurgulamıştır. Ancak Winter, bölgeye “10/40 penceresi” yerine “kapalı sınırlar” (*hidden frontiers*) tabiriyle atıfta bulunmuştur.⁷ Patrick Johnstone, “10/40 penceresi”nin Winter gibi misyologlar tarafından ortaya konulan alternatiflere nazaran daha güzel ve göz alıcı bir kavram olduğunu savunmuştur.⁸

Gailyn Van Rhee, Hıristiyan misyonerliği açısından büyük oranda ulaşılmayan bölge olduğu için 10/40 penceresini tüm dünyanın Hıristiyanlaştırılması gayesinin önündeki “meydan okumanın merkezi” (*core of the challenge*) olarak nitelemektedir.⁹ Yine bazı misyon kaynaklarında 10-40 paralelleri arasında yer alan coğrafyaya “dirençli kuşak/bölge” (*the resistant belt*) olarak atıfta bulunulduğunu görmekteyiz.¹⁰ George Otis'e göre tarihsel süreçte hiçbir coğrafi koridor bu bölgedeki kadar manevi bir karanlık içinde olmamıştır. Bu coğrafyanın Hıristiyan ışığıyla aydınlatılması gerekmektedir. Bu nedenle 10/40 penceresi misyonerlik faaliyetlerinin ana hedef bölgesi olmak zorundadır.¹¹ Tracy ve Linda Sharpe misyoner çifti ise ulaşılmamış insanlara ulaşma noktasında misyonerlere sunduğu imkanlardan dolayı 10/40 penceresini misyonerler için bir “fırsat penceresi” (*window of opportunity*) olarak nitelemektedir.¹²

10/40 penceresi 57 bağımsız ülke ve 4 özerk ya da özel yönetim bölgesi olmak üzere toplam 61 yerleşim yerini içine almakta-

⁷ Bkz. R. Alton James, “Turbulent and Transitional: The Story of Missions in the Twentieth Century”, *Missiology: An Introduction to the Foundations, History and Strategies of World Mission*, eds.: John Mark Terry vd., Tennessee: Broadman & Holman Publishers, 1998, s. 258

⁸ Patrick Johnstone, “Covering the Globe”, *Perspectives On the World Christian Movement*, eds.: Ralph D. Winter & Steven C. Hawthorne, Carlisle: Paternoster Press, 2009, s. 548.

⁹ Van Rhee, *Missions*, s. 209.

¹⁰ Bkz. Bush, “The 10/40 Window”, s. 7/17; Johnstone, “Covering the Globe”, s. 548.

¹¹ George Otis (ed.), *Strongholds of the 10/40 Window*, Seattle: Ywam Publishing, 1995, s. 10.

¹² Tracy Sharpe & Linda V. Sharpe, *Reaching People and Touching Lives Around the World*, Xulon Press, 2009, s. 42.

dır.¹³ 36-42 enlemlerinde yer alan Türkiye'nin neredeyse tamamını da kapsayan bu pencerenin sınırları içine giren ülkeler şunlardır:

Afganistan, Bahreyn, Bangladeş, Batı Sahra, Benin, Birleşik Arap Emirlikleri, Burkina Faso, Butan, Cebelitarık, Cezayir, Cibuti, Çad, Çin, Etiyopya, Fas, Filipinler, Gambiya, Gazze Şeridi, Gine, Gine-Bisav, Güney Kore, Hindistan, Hong Kong, Irak, İran, İsrail, Japonya, Kamboçya, Katar, Kıbrıs, Kuveyt, Kuzey Kore, Laos, Libya, Lübnan, Makao, Mali, Malta, Mısır, Moriyanya, Myanbar, Nepal, Nijer, Pakistan, Portekiz, Senegal, Sudan, Suriye, Suudi Arabistan, Tacikistan, Tayland, Tayvan, Tunus, Türkiye, Türkmenistan, Umman, Ürdün, Vietnam, West Bank, Yemen, Yunanistan

Bu noktada, isimlerine yer verdiğimiz bütün bu coğrafyanın yürütülecek misyonerlik faaliyetleri için hedef olarak gösterilmediğini de ifade etmek gerekir. Nitekim Arthur Jay Klinghoffer, 10/40 penceresi içerisinde yer almasına karşın Kıbrıs, Yunanistan, Portekiz ve Cebelitarık bölgesinin kapsama dahil edilmesinin bir tesadüf olduğunu ve 10/40 misyonunun onlarla ilgisinin olmadığını çünkü onların zaten Hıristiyan olduğunu dile getirmektedir.¹⁴

10/40 Penceresinin Hıristiyan Misyonerliği İçin Önemi

db | 53

10/40 penceresini konu edinen ya da ona atıfta bulunan çalışmalar incelendiğinde bölgeyi misyonerler için cazip kılan ve misyonerlik faaliyetlerinin hedefi haline getiren bir takım faktörlerin sıralandığı görülmektedir. Bu faktörleri 6 temel başlık altında toplamak mümkündür: 1) Bölgenin tarihsel ve biblikal açıdan önem arz etmesi, 2) Hıristiyanlaştırmanın en az olduğu ülkeleri barındırması, 3) üç büyük dini geleneğin (İslam, Hinduizm ve Budizm) mensuplarının hâkimiyetinde yer alması, 4) bölgede yaşayan insanların önemli bir bölümünü fakirlerin oluşturması, 5) Hıristiyanlaştırmanın en az olduğu mega şehirleri kapsaması ve 6) etnik dillere sahip, henüz ulaşılmamış insan gruplarının yaşaması.

¹³ Kaynaklarda 10/40 penceresi içerisinde yer alan ülke sayısına dair 57, 59, 61 ve 62 gibi farklı rakamlarla karşılaşılabilir. Burada 10/40 penceresi tabirini ortaya atan Luis Bush'u esas almak suretiyle onun kabul ettiği 61 ülke ve özerk yerleşim yerinin ismini sıraladık. Bkz. Bush, "The 10/40 Window", s. 7/18.

¹⁴ Bkz. Arthur Jay Klinghoffer, *The Power of Projections: How Maps Reflect Global Politics and History*, Westport: Praeger Publishers, 2006, s. 132.

1) Bölgenin tarihsel ve biblikal açıdan önem arz etmesi

Misyonerlerin 10/40 penceresinde odaklanmaları gerektiğini savunan misyon stratejistlerinin gerekçe olarak ileri sürdüğü hususların başında bölgenin biblikal ve tarihsel açıdan taşıdığı önem gelmektedir. Kaynaklarda bu önemi ortaya koymak için bir çok tarihsel olguya işaret edilmekle birlikte bunlar arasında öne çıkanlar şunlardır; Kitabı Mukaddes'in 10/40 penceresinin kalbi sayılan bölgeye yerleştirilen Adem ve Havva'nın hikayesiyle başlaması, Kitabı-Mukaddes'te hayat öykülerine yer verilen Eski Ahit peygamberlerinin bu bölgede yaşamış olması, tarihsel süreçte çok sayıda medeniyetin ortaya çıkıp yok olduğu bölge olması, İsa'nın doğup, yaşadığı ve çarmıha gerildiği toprakları barındırması, Kilise'nin bu topraklarda ortaya çıkıp yayılması ve Hıristiyanlığın şekillendiricisi Pavlus'un II. Misyon yolculuğuna kadar kutsal kitap kaynaklı tarihsel olayların hep bu bölge içinde cereyan etmiş olması.¹⁵

2) Hıristiyanlaştırmanın en az olduğu ülkeleri barındırması

54 | db

Dünyada Hıristiyanlaştırılmamış olarak nitelenen insanların büyük çoğunluğu 10 ile 40 paralelleri arasında kalan bölgede yaşamaktadır. "Hıristiyanlaştırılmamış insanlar" tabiri hem Hıristiyan mesajının hiç ulaşmadığı kimseleri hem de Hıristiyanlık hakkında az ya da çok bilgi sahibi olmasına karşın Hıristiyan olma yönünde olumlu adım atmayan insanları ifade etmek için kullanılmaktadır. Dünyadaki toprakların sadece 1/3'nü teşkil etmesine karşın dünya nüfusunun neredeyse 2/3'ü 10/40 penceresinde yer alan ülkelerde yaşamaktadır. Yine dünya'da Hıristiyanlaştırmanın en az olduğu 50 ülkenin 37'si bu aralıkta yer almaktadır. Butan, Afganistan, Moritanya, Türkmenistan, İran, Gine, Nijer ve Fas gibi ülkelerin ilk sıralarda yer aldığı bu 37 ülke, Hıristiyanlaştırmanın en az olduğu 50 ülkenin toplam nüfuslarının % 95'ni ihtiva etmektedir.¹⁶

10/40 penceresinde yer alan ülkelerin Hıristiyan misyonerliği açısından kendi içinde de bir tasnife tabii tutulduklarını ve World A, World B ve World C şeklinde üç nitelemenin yapıldığını görmekteyiz. Literatüre, *Global Hıristiyanlık Araştırmalar Merkezi*'nin direktörlerinden David B. Barrett tarafından 1991 yılında kazandırılan

¹⁵ Bkz. Bush, "The 10/40 Window", ss. 7/17-7/18.

¹⁶ Bush, "The 10/40 Window", s. 7/18. Ayrıca bkz. David B. Barrett & Todd M. Johnson, *World Christian Trends: AD 30-AD 2200*, Pasadena: William Carey Library, 2001, s. 763; Kevin J. Wright, *The Christian Travel Planner*, Tennessee: Thomas Nelson, 2008, s. 188.

bu tasnif, coğrafi açıdan değil de insanların Hıristiyan mesajına karşılık verip vermemesine göre yapılmıştır. Buna göre World C, bireysel açıdan kendilerini Hıristiyan olarak tanımlayan herkesi kapsarken World B ve World A ise genel olarak Hıristiyan kimliğinin dışında kalan insanları içine almaktadır. World B ve World A arasında ise şöyle bir ayırım yapılmaktadır: World B İsa'yı ve onun mesajını duymuş ve Hıristiyanlarla temas halinde olan kimseleri, World A ise hem İsa ve onun mesajını henüz duymamış hem de Hıristiyanlarla ilişki içine girmeyen insanları nitelemektedir.¹⁷

Barrett'in yöneticiliğini yaptığı misyon merkezi tarafından yürütülen araştırma sonuçlarından elde edilen istatistikler 1980'lerin ortalarından itibaren her yıl *International Bulletin of Missionary Research* dergisinin Ocak sayısında yayımlanmaktadır. Tasnifin yapıldığı 1991 yılında ortaya konulan verilere göre yaklaşık 5 milyar 385 milyon olan dünya nüfusunun % 22,9'u yani 1 milyar 231 milyon World A kapsamında değerlendirilmiştir.¹⁸ 2013 yılı Ocak ayında yayımlanan makaleye göre ise 2013 yılının ortalarına kadar 7 milyar 130 milyona ulaşması beklenen dünya nüfusunun % 29,2'si bir diğer ifadeyle yaklaşık 2 milyar 80 milyonu World A'da yer almaktadır.¹⁹ Misyon teşkilatlarının dikkate değer bir kısmının World A'yı hedef almamasını günümüz Hıristiyan misyonerliği açısından yapılan en temel hatalardan biri olarak gören Barrett, hiçbir temasın olmadığı yerde herhangi bir misyonun olamayacağı düşüncesinin altını çizerek misyonerleri bölgeye yönlendirmeye çalışmıştır.²⁰ Ancak bu noktada Barrett ve takipçilerinin pratikte pek karşılık bulamadığını söylemek yanlış olmasa gerekir. Nitekim misyon kaynaklarında rastladığımız bazı istatistikler bu yargıyı açık bir şekilde destekler mahiyettedir. Örneğin misyon personelinin durumuna ilişkin kaleme aldığı makalesinde 1998 yılına dair bazı istatistiklere de yer veren William H. Smallman, ulaşamamış olarak nitelenen insanların yaşadığı 10/40 penceresinde bu tarihte faaliyet yürüten misyonerlerin farklı kültürlerde görevlendirilen misyonerlere oranının % 8; bölgedeki misyonerlik faaliyetlerine harcanan paranın ise

---

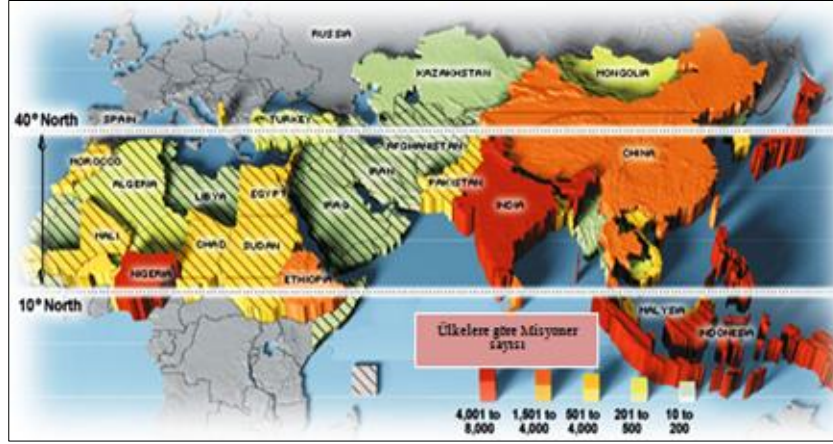
¹⁷ David B. Barrett, "Annual Statistical Table on Global Mission: 1991", *International Bulletin of Missionary Research*, 15/1 (January 1991), s. 24.

¹⁸ Barrett, "Annual Statistical Table on Global Mission: 1991", s. 25.

¹⁹ Todd M. Johnson & Peter F. Crossing, "Christianity 2013: Renewalists and Faith and Migration", *International Bulletin of Missionary Research*, 37/1 (January 2013), s. 33.

²⁰ Barrett, "Annual Statistical Table on Global Mission: 1991", s. 24.

toplam misyon ekonomisine oranının % 1 olduğunu ifade ederek bir hayli düşük olan oranlara gönderme yapmıştır.²¹

56 | db

Harita 1: 2006 yılında 10/40 penceresinde faaliyet yürüten misyonerlerin istatistiği.²²

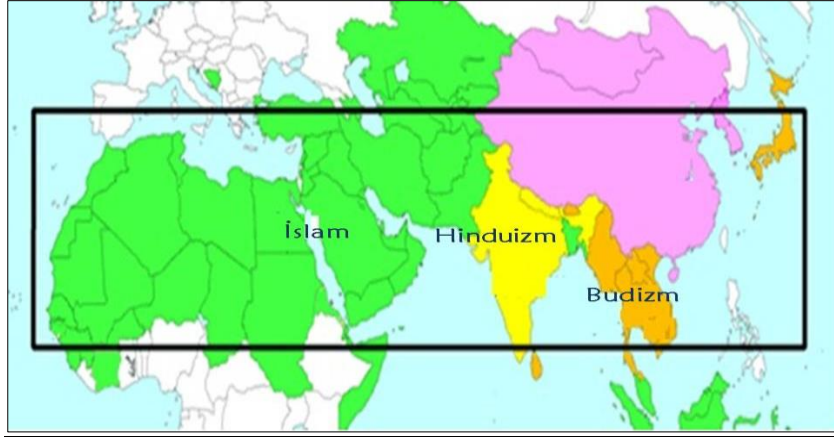
Yukarıdaki yargıyı destekleyen ikinci bir örnek olarak 2006 yılına ait bir istatistiğe dikkat çekmek istiyoruz. Harita 1’de 2006 yılında 10/40 penceresinde faaliyet yürüttüğü ifade edilen misyoner sayıları verilmektedir. Açık yeşil, sarı, açık ve koyu turuncu renkleriyle betimlenen haritada paralel çizgilerle taranan ülkelerde nüfusun %50’den fazlasını Müslümanlar oluşturmaktadır. Haritada açık yeşil ile gösterilen İran, Irak ve Libya gibi Müslüman ülkelerin her birinde faaliyet yürüten profesyonel misyoner sayısının 10 ile 200 kişi arasında olduğu, buna mukabil sarı ile boyanan Mısır, Çad, Sudan gibi ülkelerde 500 ile 4000, koyu turuncu olarak gösterilen Hindistan, Endonezya ve Nijerya gibi ülkelerde ise bu rakamın 4000 ile 8000 arasında değiştiği ifade edilmektedir.

²¹ William H. Smallman, “Missions-Personnel With Purpose”, *Missions in a New Millennium: Change and Challenges in World Missions*, eds.: W. Edward Glenny & William H. Smallman, Michigan: Kregel Publications, 2000, s. 19.

²² Harita için bkz. <http://www.wfwradio.com/the-10-40-window/> (09.01.2013)

3) Üç büyük dini geleneğin mensuplarının (Müslümanlar, Hindu- lar ve Budistler) hâkimiyetinde yer alması

10/40 paralelleri içine alan bölgedeki hakim inançların verildiği harita 2 incelendiğinde Kuzey Afrika'dan Ortadoğu'ya kadar uzanan geniş bir çizgide Müslümanların çoğunlukta olduğunu görmek mümkündür. Yeşil renkle gösterilen bu bölgede 1 milyarın üzerinde Müslüman yaşamaktadır. Haritanın ortasında 700 milyondan fazla Hindu'yu barındıran, sarı renge boyanmış Hindistan yarımadası, haritanın sağında ise pembe ve hardal sarısı renkleriyle ortaya konulan, 1 milyarın üzerinde Budist, sekülerist, animist ve ateistin yaşadığı bir coğrafya yer almaktadır.²³

Harita 2: 10/40 penceresinde hakim dinsel inançlar²⁴

10/40 penceresinin adeta kalbine hâkim olan İslam'ın buradan dünyanın geri kalan kısımlarına rahatlıkla yayılma imkanı bulduğunu düşünen misyologlar benzer stratejiyle önce İslam'ın kalbine sokulmayı, sonra da diğer bölgelere ulaşmayı planlamaktadırlar. Yine haritanın sağ orta kısmında yer alan Hindistan yarımadasının Hinduizm'in manevi körlüğünün kurbanı olduğu iddia edilmektedir. Örneğin Rheenen, “dünyada manevi anlamda en karanlık yerin” Hindistan olduğunu ileri sürmektedir. Ona göre Hindistan'da

²³ Geniş bilgi için bkz. Sharpe, *Reaching People and Touching Lives Around the World*, ss. 44-47; Steve Shadrach, *The Fuel and the Flame*, Waynesboro: Authentic Media, 2004, s. 238.

²⁴ Harita için bkz., <http://www.joshuaproject.net/10-40-window.php> (09.01.2013)

çalışan misyonerlerin çoğu toplum dışına itilmiş insanlar ve kabileler arasında çalıştıkları için nüfusun önemli bir bölümünü oluşturan Hindular ve Müslümanlar ciddi olarak ihmal edilmiştir. Halbuki misyonerlerin bu inançların hakim olduğu, İsa Mesih'e aşırı derecede ihtiyaç duyan bölgelerdeki insanlar üzerinde odaklanmaları Hıristiyan misyonerliğinin daha yararına olacaktır.²⁵

4) *Bölgede yaşayan insanların önemli bir bölümünü fakirlerin oluşturması*

10/40 penceresinde yaklaşık 2,4 milyar fakir insanın yaşadığı belirtilmektedir.²⁶ Aşağıdaki haritada 10/40 penceresinde yaşayan insanların 1996 yılı itibariyle gelir düzeylerine göre renklendirme yapılmıştır. Haritanın büyük bir bölümünü teşkil eden ve kırmızıyla gösterilen bölgelerde yıllık geliri 500 doların altında, mavi ile gösterilen yerlerde 500 ile 1000 dolar arası, pembeyle gösterilen yerlerde 1000 ile 5000 dolar arası ve yeşil ile gösterilen yerlerde ise 5000 dolardan fazla gelire sahip insanlar yaşamaktadır.

58 | db

Harita 3: 1996 yılına göre 10/40 penceresinde yaşayan insanların ekonomik gelir düzeyleri²⁷

Bryant L. Myers, *Fakir ve Kayıp İnsanlar Nerede? (Where Are the Poor and Lost?)* adlı makalesinde fakirlerin kayıp, kayıpların da

²⁵ Van Rheenens, *Missions*, s. 210. Ayrıca bkz. Floyd McClung, *Light the Window: Praying Through the Nations of the 10/40 Window*, YWAM Publishing, 1999, ss. 11-12.

²⁶ Bkz. Guthrie, *Missions in the Third Millennium*, s. 58.

²⁷ Harita için bkz. <http://www.ad2000.org/1040poor.htm> (09.01.2013).

fakir insanlar oldukları üzerinde durmaktadır. Bu algılamayla Myers, ulaşılamayan insanların çoğunluğunun dünyanın en fakir ülkelerinde yaşadığına işaret etmeye çalışmaktadır.²⁸ Fakirlik ile en az Hıristiyanlaştırılan ülkeler arasındaki örtüşme realitesine dikkat çekmeye çalışan Bush, “Büyük Görevlendirme” emriyle kendilerine önemli bir sorumluluk yüklenen Hıristiyan misyonerlerin bunu göz ardı etmeden faaliyetlerini bu doğrultuda sürdürmelerini tavsiye etmektedir.²⁹

5) *Hıristiyanlaştırmanın en az olduğu mega şehirleri barındırması*

Hıristiyanlaştırmanın en az olduğu mega yani nüfusu 1 milyondan fazla olan şehirlerin büyük çoğunluğu 10/40 paralelleri arasında yer almaktadır. Öyle ki Hıristiyanlaştırmanın en az olduğu mega şehirler listesinin başında yer alan ilk 50 şehir bu bölgenin sınırları içerisinde kalmaktadır. Misyon stratejistleri, bu şehirlerin her birinde tesis edilecek evanjelik bir kilisenin, 10/40 penceresinde yaşayan ulaşılmamış insanların büyük bir bölümüne ulaşma noktasında anahtar ya da kapı görevi göreceğine inanmaktadır. Bush, bu algılamadan hareketle misyonerlik faaliyetlerinde önceliğin büyük şehirlere verilmesi gerektiğinin altını çizmektedir.³⁰

6) *Etnik dillere sahip, henüz ulaşılmamış insan gruplarının yaşamaması*

Bush’un belirttiğine göre 10/40 penceresi, dünya genelinde etnik dilleri konuşan insanların neredeyse % 90’ının yaşadığı bölgedir. Kendilerine büyük oranda ulaşılmamış bu insanlar Hıristiyan misyonerler için öncelik verilmesi gereken bir hedef kabul edilmektedir.³¹

10/40 Penceresi’nin Hıristiyan Misyonerliğine Etkisi

10/40 penceresi olgusu ortaya konulduktan itibaren son 20 yıldır birçok misyon teşkilatının bölgeye dikkat çekmeye çalıştıkları görülmektedir. Bu teşkilatlar arasında öne çıkan *AD2000 & Beyond*

²⁸ Bryant L. Myers, “Where Are the Poor and Lost”, *World Mission: An Analysis of the World Christian Movement*, ed.: Jonathan Lewis, Pasadena: William Carey Library, 1994, s. 10/15.

²⁹ Bush, “The 10/40 Window”, s. 7/20.

³⁰ Bush, “The 10/40 Window”, s. 7/20. Ayrıca bkz. C. Peter Wagner, *Praying Through the 100 Gateway Cities of the 10/40 Window*, Ywam Publishing, 2010.

³¹ Bush, “The 10/40 Window”, s. 7/20-21.

Movement ve Window International Network, 10/40 penceresinde yer alan ülkelerde yürütülecek misyonerlik faaliyetlerini hem insan gücü ve ekonomik açıdan, hem de düzenlenen dua organizasyonlarıyla manevi olarak güçlendirmek ve ayrıca kendilerine destek bulmak için yoğun çaba sarf etmektedir. Misyonerlik faaliyetlerinin hedef kitlesi olarak 10/40 penceresinde yaşayan ve Hıristiyan misyonerliği için ulaşılmamış kabul elden insanlar üzerinde odaklanmak, Gailyn Van Rheenen gibi bir çok misyon uzmanının belirttiğine göre Hıristiyan misyonerliğine bir takım katkılar sağlamakla birlikte bazı açılardan da sınırlamalar getirmekte ve Hıristiyan misyonerliğinin önünü tıkamaktadır. 10/40 olgusunun Hıristiyan misyonerliğine olumlu ve olumsuz etkileri bağlamında ortaya konulan yaklaşımları iki temel başlık altında şu şekilde sıralamak mümkündür:

Olumlu Etkileri

Her şeyden önce ulaşılmamış insanlara ulaşma arzusunun uzun süreli misyoner (*long-term missionary*) yani profesyonel misyoner olarak çalışma noktasında Hıristiyanların ilgisini cezp ettiği dile getirilmektedir. Profesyonel misyoner olarak çalışacak Hıristiyanların sayısında modern dönemde yaşanan azalma karşısında bu ilgi, kiliseler ve misyon teşkilatları tarafından oldukça önemsenmektedir. Burada biz, 10/40 penceresi algısının bir neticesi olarak misyonerliği seçen isimlerden biri olan Damian Efta örneği ile yetinmek istiyoruz. Kaleme aldığı *Ulaşılmayanlar Kim?* adlı makalede eşile birlikte misyonerliği seçmelerinin temel gerekçesini kısaca ulaşılmayan insanlara ulaşmak şeklinde ortaya koyan Efta, şu ifadelere yer vermektedir:

Eşimi ve beni misyoner olmaya sevk eden mantık, şunun gibi bir şeydi. Biz, televizyon ve radyoda, kitap ve magazinlerde ve pek çok evanjelik kilisede Müjdeyi duyma noktasında oldukça fazla şansa sahibiz. Ancak diğer pek çok insan Müjdeyi duymak için çok az şansa sahip olduğu ya da hiç şans bulamadığı için çabalarımızı, Müjdeyi hiç duyma imkânı bulamayan insanlar üzerine odaklamamız gerekir. Kendi ülkemizde çalışmak elbette iyi ve Tanrı'yı memnun edici bir iştir. Ancak ulaşılmamış bölgelere daha fazla ehemmiyet göstermemiz gerekir. Bu mantık, aynı zamanda hangi ülkede hizmet etmek istediğimize dair kararımızı de etkiledi. Biz, Müjdeyi hiç duymayan insanlara gitmeyi tercih ettik.³²

³² Damian Efta, "Who are the Unreached?", *Evangelical Missions Quarterly*, 30/1 (January 1994), s. 28.

İkinci olarak, 10/40 penceresi algısının hem bölgede faaliyet yürütecek misyonerleri eğitmeye dönük yeni bir takım teşebbüslere hem de çeşitli dua organizasyonlarına yol açtığı görülmektedir. Birinci olguya bir örnek olarak *Projecto Janela 10/40* (10/40 Penceresi Projesi)’a işaret etmek istiyoruz. *Projecto Janela 10/40*, Brezilya’da son 20 yıldır misyonerlerin yetiştirildiği bir programın adıdır. Bu projenin temel amacı, 2010 yılına kadar 1040 eğitimli Brezilya ve Latin Amerika kökenli misyoneri donanımlı hale getirmek, ekonomik açıdan desteklemek ve faaliyet yürütmek üzere Nijer, Senegal, Mısır, Çin, Nepal, Malezya, Butan ve Pakistan gibi 10/40 ülkelerine yönlendirmek şeklinde ifade edilmiştir.³³ 1040 rakamı bölgeye adını veren paralellerin rakamlarının yan yana gelmesiyle oluşturulan simgesel bir sayıyı ifade etmektedir. Dua organizasyonlarına bir örnek olarak ise dünya çapında bir girişim olan *Praying Through the Window* (Pencere Aralığı İçin Dua Etmek) olgusuna atıfta bulunmak gerekir. *Praying Through the Window*, 10/40 bölgesindeki misyonerlik faaliyetlerini manevi açıdan ve toplanan yardımlarla ekonomik olarak desteklemek üzere 1993 yılından itibaren tertip edilen bir takım dua organizasyonlarının genel adıdır. Düzenlenen organizasyonlarda özel olarak görevlendirilen dua grupları 10/40 ülkelere gönderilmektedir. 1999’da düzenlenen 4. organizasyona binlerce kişinin bizzat dua yolculuklarına katılarak, 120 milyonu aşkın insanın da evlerinde dua etmek suretiyle katıldığı belirtilmektedir.³⁴ Bu büyük dua organizasyonlarının sonuncusu, 3 Ekim 2010 tarihinde *Pencere Aralığı İçin Dua Etmek 9: Global Terörizm ve Dünya Dinleri (Praying Through the Window 9: Global Terrorism and World Religions)* başlığıyla organize edilmiştir.³⁵

Üçüncü olarak, ulaşılmamış insanlara ulaşma isteği, dirençli bölge olarak nitelenen 10/40 coğrafyasının direncini kırmak için misyon teşkilatlarını özel bazı misyon yaklaşımları geliştirmeye sevk etmiştir. Örneğin profesyonel misyonerlerin girişine izin verilmeyen

---

³³ Luis Bush, “The Brazilian Church Mobilizes for the 10/40 Window”, (September 1999), <http://www.ad2000.org/re90913.htm>

³⁴ Luis Bush, “The AD2000 Movement as a Great Commission Catalyst”, *Between Past and Future: Evangelical Mission Entering the Twenty-first Century*, ed.: Jonathan J. Bonk, Pasadena: William Carey Library, 2003, s. 25. Ayrıca bkz. John D. Robb, “Overcoming Resistance Through Prayer”, *Reaching the Resistant: Barriers and Bridges for Mission*, ed.: J. Dudley Woodberry, Pasadena: William Carey Library, 1998, ss. 180-193.

³⁵ Bu dua organizasyonları ve son girişim hakkında geniş bilgi için bkz. <http://prayingthroughthewindow.net/>

ülkelere çadır yapım misyoneri (*tent-making missionary*) olarak atıfta bulunulan, bir yandan farklı meslek gruplarında çalışırken öte yandan misyonerlik faaliyeti yürüten insanlar sokulabilmiştir.³⁶ Aynı doğrultuda özel misyon hareketleri, organizasyonları ve istişare kurulları ulaşılmamış insanlara ulaşmak için sahip oldukları tüm kaynakları harekete geçirmekte ve ayrıntılı planlar yapmaktadır. Bu noktaya vurguyla Rheenen, 10/40 penceresinde odaklanarak ulaşılmamış insanlara öncelik tanınmanın Hıristiyan misyonerliğine önemli bir katkı sağladığını ileri sürmektedir.³⁷

Olumsuz Etkileri

10/40 penceresinin Hıristiyan misyonerliğine olumlu katkılarına işaret eden misyologlar bununla birlikte bazı noktalardaki olumsuz etkilerinin de göz ardı edilmemesi gerektiğini savunur. Bu bağlamda ilk olarak “direnc” olgusuna dikkat çekilmektedir. Ulaşılmamış insanlar genellikle Hıristiyan mesajına direnc gösterdikleri için daha önce ifade edildiği üzere Bush, bu insanların yaşadığı 10/40 penceresini “direncli kuşak/bölge” (resistent belt) olarak nitelmiştir.³⁸ Rheenen’in ifade ettiğine göre bu bölgedeki ülkelerde kiliseler tesis etmek, bölge insanının Hıristiyan olmasını sağlamak, yeni Hıristiyan olan insanları eğitmek, olgunlaştırmak ve liderler yetiştirmek zordur hatta imkânsızdır.³⁹ Bu bağlamda 10/40 ülkelerinde yaşayan Hıristiyan olmayan insanları Hıristiyanlaştırmak için yürütülen yoğun gayretlere rağmen pek ilerleme ve başarı kaydedilemediği düşünülmektedir. Nitekim ulaşılamamış insanlara yönelik çeşitli oluşumlara öncülük eden önemli isimlerden biri olan Ralph D. Winter, 1997 yılında Güney Afrika’nın Pretoria şehrinde düzenlenen *Dünya Evanjelizasyonu Küresel İstişare Toplantısı* (Global Consultation on World Evangelization)’nda yaptığı konuşmada, 10/40 penceresinde yer alan ulaşılamamış Hindu, Budist ve Müslüman blokları karşısında Hıristiyan misyon hareketinin büyük oranda hız kestiğini dile getirmiştir. Kısaca Hıristiyan misyonerliğinin başarısızlığını itiraf eden Winter’e göre başarı için şu an pratiğe aktarılan stratejilerin sadece kat kat artırılarak uygulanması yeterli olmaya-

62 | db

³⁶ Bkz. Patrick Lai, *Tentmaking: The Life and Work of Business as Mission*, Colorado: Authentic Publishing, 2005, ss. 103-104.

³⁷ Van Rheenen, *Missions*, ss. 211-212.

³⁸ Bush, “The 10/40 Window”, s. 7/17. Ayrıca bkz. Luish Bush & Beverly Pegues, *The Move of the Holy Spirit in the 10/40 Window*, YWAM Publishing, 1999, s. 30.

³⁹ Van Rheenen, *Missions*, s. 212.

caktır. Nitekim stratejilerde önemli değişikliklere gidilmediği sürece hedeflere ulaşmanın beklenmemesi gerekir.⁴⁰

İkinci olarak, dünyanın farklı bölgelerinden, özellikle de Batı'dan misyonerlerin 10/40 ülkelerine gönderilmeleri bazı araştırmacılar tarafından potansiyel bir mahzur olarak görülmüştür. Guthrie, bu tutumun hali hazırda bölgede yaşayan inançlı ve misyonerliğe hizmet eden dinamik Hıristiyanların katkılarını azaltacağını iddia etmiştir.⁴¹

Üçüncü olarak, iş gücü ve ekonomik kaynakların bütünüyle ulaşılmamış insanlara ulaşma yolunda harcanmasının dünyanın diğer bölgelerinde yürütülecek faaliyetleri ve bu faaliyetlerin başarısını olumsuz etkilediği şeklinde bir eleştiri getirilmektedir. Bu eleştiriyi kısmen haklı bulan bazı misyologlar yine de modern dönemde misyon çabalarının özellikle 10/40 ülkelerinde harcanması gerektiğini ısrarla vurgular. Nitekim onlara göre tek geçerli misyon çabası 10/40 penceresi içerisinde yürütülmüştür.⁴² Halbuki Guthrie'ye göre misyon sınırlandırılabilir bir pasta değildir. Büyük görevlendirme yerine getirilinceye kadar hem 10/40 penceresinde hem de dünyanın geri kalan bölgelerinde daha fazla insan, daha fazla para, daha fazla kaynak, daha fazla düşünce ve daha fazla dua ile misyonerlik faaliyetleri sürdürülmelidir.⁴³

10/40 penceresinin Hıristiyan misyonerliği için artı ve eksi yönlerini ele aldıktan sonra üçüncü milenyumun başında olduğumuz günlerde 'pencere'yi kapatma ve dünya için daha geçerli bir misyon betimlemesi yapma zamanı mıdır sorusuna yanıt arayan Guthrie'ye göre tıpkı ölüm ve vergiler gibi 10/40 penceresi algısı ve bölgede misyonerlik yapma noktasında arzu duyan insanlar da var olmaya devam edecektir. Bu nedenle yapılması gereken şey, kavramı biraz daha anlaşılır kılmaya ve içini doldurmaya çalışmak ve ayrıca bu algıyı kiliselere açık bir şekilde anlatmak için misyon retoriğinin ve teolojinin gözden geçirilmesini sağlamak olmalıdır.⁴⁴

⁴⁰ Guthrie, *Missions in the Third Millennium*, ss. 59-60.

⁴¹ Guthrie, *Missions in the Third Millennium*, s. 61.

⁴² Bkz. Van Rheeën, *Missions*, s. 213.

⁴³ Guthrie, *Missions in the Third Millennium*, s. 62.

⁴⁴ Guthrie, *Missions in the Third Millennium*, ss. 62-63.

Misyonerlik Karşısında 10/40 Ülkeleri ve Türkiye

Bu konuda sağlıklı bir değerlendirme yapabilmek için öncelikle bir hususun altının çizilmesi gerekir. Yukarıda ifade edildiği üzere “10/40 penceresi”, 1989 yılından itibaren evanjelik çevrelerde gündeme getirilen bir olgu olmasına karşın 10/40 kapsamına giren ülkelerde misyonerlik faaliyetlerinin geçmişi Hıristiyanlığın ilk dönemlerine kadar geri götürülebilir. Bir başka ifadeyle 10/40 ülkelerinin büyük bir çoğunluğu zaten öteden beri misyonerlik faaliyetlerinin hedefinde yer almaktadır.⁴⁵ Tarihsel süreç incelendiğinde bu ülkelerde misyonerlik faaliyetlerinin zamana ve şartlara bağlı olarak kimi zaman arttığını kimi zaman da azaldığını, ama bir süreklilik arz ettiğini söylemek mümkündür. Bu noktada haklı olarak mademki 10/40 ülkelerinde zaten öteden beri misyonerlik faaliyetleri yürütülmektedir o halde “10/40 penceresi” algısı niçin üretilmiştir ya da bir başka ifadeyle bu algıyla hedeflenen nedir? şeklinde bir soru gündeme getirilebilir. Giriş bölümünde vurgulandığı üzere ana gayesi tüm dünyayı Hıristiyan yapmak olan misyonerlerin temel stratejilerinin başında Hıristiyanlığın mesajını henüz duymamış ya da duyduğu halde ona olumlu cevap vermeyen insanlara öncelik tanımak gelmektedir. Hıristiyanlık adına “ulaşılammış” olarak nitelenen bu insanların büyük çoğunluğunun modern dönemde 10/40 coğrafyasında yoğunlaşması Luis Bush, Ralph D. Winter ve Gailyn Van Rheenen gibi misyon stratejistlerini bu bölgeye odaklanmaya sevk etmiştir. Bu isimler literatüre kazandırdıkları bu algıyla, kiliselerde ve misyon teşkilatlarında bir farkındalık yaratarak onların bölgede faaliyet yürütecek misyonerler yetiştirmelerini ve hem ekonomik hem de diğer bütün kaynaklarını bölge için seferber etmelerini sağlamaya çalışmışlardır.

Misyonerlerin modern dönemde 10/40 ülkelerinde başarısız olmaları birçok faktöre bağlı olmakla birlikte bunlar içerisinde özellikle milliyetçilik anlayışının yükselmesine atıfta bulunmak gere-

⁴⁵ Hıristiyanlığın yayılışı ve misyonerlik faaliyetlerine ilişkin Batı’da oldukça geniş bir literatür ortaya konulmuştur. 10/40 ülkelerindeki misyonerlik faaliyetleri hakkında genel bilgi için bkz. Kenneth S. Latourette, *A History of the Expansion of Christianity*, New York and London: Harper & Brothers Publishers, 1937-45, 7 cilt; Wilfred W. Biggs, *An Introduction to the History of the Christian Church*, London: Edward Arnold Publishers Ltd., 1965; Stephen Neill, *A History of Christian Missions*, London: Penguin Books, 1990; J. Herbert Kane, *A Concise History of the Christian World Mission: A Panoramic View of Missions From Pentecost to the Present*, Grand Rapids, Michigan: Baker Book House, 1992.

kir.⁴⁶ XIX. yüzyılın hâkim düşüncesi olan sömürgecilik XX. yüzyılda yerini milliyetçilik anlayışına bırakınca bu anlayışın bir sonucu olarak özellikle Müslüman ve komünist ülkeler, topraklarına misyonerlerin giriş çıkışını ve misyoner faaliyetleri yasaklayan ya da sınırlayan kanunlar çıkarmaya başlamışlardır. Bu bağlamda ülkemizdeki duruma dair genel olarak şunları söyleyebiliriz.

Bilindiği üzere Anadolu topraklarındaki misyonerlik faaliyetlerinin geçmişi oldukça eskidir. Henüz XVII. yüzyılda Fransa'yla yakınlaşma siyasetinin bir parçası olarak bazı Cizvit ve Fransisken din adamı ve misyonerlerin Osmanlı'nın çeşitli şehirlerine gelip yerleştikleri ve buralarda Müslüman halktan ziyade Hıristiyan azınlıklar ile diğer gayri Müslimleri hedef alarak onlara dönük faaliyetler yürüttükleri bilinmektedir. Osmanlı'nın askeri, ekonomik ve siyasal açılardan zayıfladığı XIX. yüzyıl Anadolu'da faaliyet göstermeleri açısından misyonerler için adeta altın bir çağ olmuş, İngiltere ve daha sonraları Amerika himayesinde Anadolu'ya gelip yerleşen misyoner örgütler, yerleştikleri bölgelerde Hıristiyanlığı yaymaya çalışmışlardır. I. Dünya Savaşı esnasında Anadolu'ya yönelik misyonerlik faaliyetlerinde ciddi bir kesinti yaşanmıştır. Çünkü savaş öncesi ve sonrasında çeşitli güç odaklarının kışkırtmalarıyla isyan eden Hıristiyan azınlıklardan kaynaklanan ihanet nedeniyle Müslüman halk genelde Hıristiyanlara karşı mesafeli durmaya başlamış, bunun bir neticesi olarak misyoner örgütleri büyük ölçüde ülkeyi terk etmek durumunda kalmış ve örgütlendikleri misyoner okulların büyük bir bölümü kapanmıştır. Anadolu'daki misyonerlik faaliyetlerindeki bu gerileme ve duraklama yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti devletinin izlediği içe dönük politikalar ve II. Dünya Savaşı nedeniyle bir müddet daha devam etmiştir. Türkiye'nin izlediği politikanın dışa açılmaya başlaması, doğu bloğunun çökmesi, küreselleşme ve hızla gelişen kitle iletişim araçları gibi bir takım faktörler XX. yüzyılın son çeyreğinden itibaren misyonerlik faaliyetlerinde yeniden bir canlanma ve artışa neden olmuştur.⁴⁷

Bugün Türkiye, gelişmiş Batı demokrasilerinde tanınmış bütün temel hak ve özgürlükleri Anayasasında güvence altına aldığı gibi, Avrupa Konseyi Bünyesinde Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne taraftır ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne Bireysel Başvuru

⁴⁶ Geniş bilgi için bkz. Süleyman Turan, *Misyoloji: Hıristiyan Misyon Bilimi*, Ankara: Sarkaç Yayınları, 2011, ss. 188-197.

⁴⁷ Şinasi Gündüz & Mahmut Aydın, *Misyonerlik: Hıristiyan Misyonerler, Yöntemleri ve Türkiye'ye Yönelik Faaliyetleri*, İstanbul: Kaknüs Yay., 2002, ss. 37-39.

Hakkını da tanımıştır. Öte yandan aday ülke olarak Avrupa Birliği Üyelik Sürecini devam ettirmektedir. Bütün bu sebeplerle, gelişmiş batı demokrasilerinde olduğu gibi, anayasasında kendisini “insan haklarına saygılı, laik ve demokratik sosyal bir hukuk devleti” olarak tanımlayan Türkiye Cumhuriyeti’nin, zararlı olduğuna inansa bile misyonerlikle mücadele adına kendisinin bu özellikleriyle bağdaşmayan bir yasal düzenlemeye gitmesi düşünülemez. Bu durumda konu yeni hukuk kuralları vazedilmesinden ziyade mevcut hukuk kuralları içerisinde değerlendirmeli ve bu çerçevede alınabilecek tedbirler bakımından incelenmelidir.⁴⁸ Bilindiği üzere dini inanç özgürlüğü, Anayasamızın 24. Maddesi’nde “Herkes vicdan, dini inanç ve kanaat hürriyetine sahiptir” şeklinde düzenlenmiştir. Ancak Anayasamızın 14. Maddesi’nde yer alan “Anayasada yer alan hak ve hürriyetlerden hiçbirisi, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmayı ve insan haklarına dayanan demokratik ve laik Cumhuriyeti ortadan kaldırmayı amaçlayan faaliyetler biçiminde kullanılamaz” hükmü ile sınırlandırılmıştır. Son yıllarda yapılan kontroller ve vatandaş şikâyetlerinden anlaşıldığına göre, bazı misyoner gruplar ülkemizde daha ziyade büyük kentlerde resmi olarak tanınmış ibadet yerleri haricinde, bina planında mesken, dükkân, ofis vb. olarak ayrılan yerleri amacı dışında misyonerlik faaliyetleri için kullanmaktadırlar. Bu konuda misyonerlik faaliyetlerinin yoğun olarak yürütüldüğü illerin valilikleri arasında uygulamada birliği sağlamak amacıyla yapılacak yasal işlemleri açıklayıcı nitelikte valiliklere bir talimat gönderilmiştir. Söz konusu talimatta yer verilen hususlardan bazıları şunlardır:

66 | db

2596 sayılı Bazı Kisvelerin Giyilemeyeceğine Dair Kanununun Tatbik Suretini Gösterir Nizamname’nin 3. Maddesine göre, “mabetler her din ve mezhebin ibadetine mahsus ve usule muvafık olarak teessüs etmiş olan kapalı mahaller”dir. Bu çerçevede, ülkemizde yerleşik bulunan değişik dinlere mensup kişiler için yapılmış özel kutsiyete haiz mabetler veya ayin icrasına mahsus mahaller haricinde mezhebi merasim icrası, yine umuma açık olan meydanlarda, yollarda dini ve gayri dini işlere müteallik alaylar tertibinin TCK’nın 529. Maddesine göre suç teşkil etmektedir. Bakanlığımızın yetkili birimleri ve Valiliklerce misyoner olarak adlandırılan grupların ibadet, toplantı, kurs, seminer vb. etkinliklerinin hassasiyetle takibi yapılmakta ve suç unsuru tespiti halinde gerekli yasal işlem yapılması konusunda Cumhuriyet Savcılıklarına suç duyurusunda bulunulmaktadır. Diğer ta-

⁴⁸ Geniş bilgi için bkz. Ali Akyıldız, “Misyonerliğe Karşı Yasal Tedbirler: Misyonerlik Bir Kamu Düzeni Sorunu mudur?”, *Dinler Tarihçileri Gözüyle Türkiye’de Misyonerlik Sempozyumu* (01-02 Ekim 2005 Ankara), Ankara: Tahr Yayınları, 2005, ss. 399-415.

raftan, misyonerlik faaliyetleri ile ilgili herhangi bir dine mensup kişi veya kişilerce dağıtılan kitap, dergi, broşür vb., ayrıca video kaseti, CD, disket, teyp kaseti gibi materyallerin dağıtılması ile ilgili olarak; “yetkili merciden ruhsat almaya bağlı olan ahvalde ruhsat almaksızın umumi mahalde veya umumun görebileceği yerlerde matbu evrak veya resim yahut el ile yazılmış evrak satılması veya dağıtılmasına” ceza öngören TCK’nın 534. maddesine göre işlem yapılmaktadır...⁴⁹

Görüldüğü üzere söz konusu faaliyetlerin mevzuatın dışına çıkması durumunda kamu düzeninin korunması esas alınarak sınırlandırılmakta veya suç unsuru teşkil etmesi halinde gerekli yasal işlem yapılmaktadır. Nitekim bu kapsamda örneğin 1995-2001 tarihleri arasında ülkemizde misyonerlik faaliyetinde bulunan 125’i yabancı uyruklu toplam 287 şahsın gözaltına alındığı ve haklarında Cumhuriyet Savcılıklarına suç duyurusunda bulunulduğu ifade edilmektedir.⁵⁰ Burada şu hususun altını çizmek istiyoruz. Her inanç mensubunun kendini inancını yaşama ve diğerlerine anlatma özgürlüğüne sahip olması hasebiyle Türkiye’de yaşayan Hıristiyanların da kendi inançlarını yaşama ve propaganda etme özgürlüğüne sahip olması onların en tabii hakkıdır. Ancak sorun Hıristiyan misyonerlerinin inançlarını yaşamak ve propaganda etme sorunu değil, bunu yaparken insanların zayıf yönlerinden yararlanarak “diakonia” adı altında onlara maddi veya diğer bir takım imkanlar sağlayarak, İslam dinini ve onun değerlerini karalayarak ve gözden düşürmeye çalışarak yapmalarıdır. Kaldı ki yukarıda “büyük görev” diye nitelenen ve misyonerlik faaliyetlerinin dayanağı olan İncil ifadesinde de hedef insanları Hıristiyanlaştırma değil, kiliseler dikmek suretiyle dünyayı Hıristiyan alanı yapmak olduğundan misyonerlik de dini bir faaliyet değil, sömürüyü hedef alan siyasi bir faaliyet olmaktadır. Kısaca karşı çıkılması ve tedbir alınması gereken Hıristiyan inancının yaşanması ve anlatılması değil, siyasi amaçlı olarak yapılan misyonerlik faaliyetleridir.

10/40 ülkeleri ve misyonerlik bağlamında son olarak “35/45 Türk Penceresi” (35/45 Turkic Window) olgusuna işaret etmek istiyoruz. “10/40 penceresi” gibi literatüre Luis Bush tarafından kazandırılan “35/45 Türk Penceresi”, 35-45 kuzey paralelleri arasında kalan, batıda Makedonya’nın Üsküp; doğuda ise Doğu Türkistan

⁴⁹ İsmail Çalışkan, “Misyonerlik Faaliyetleri ve Bu Konuda Yasal Uygulamalar”, *Çağın Polisi Dergisi*, 2/13 <http://www.caginpolisi.com.tr/13/26-27-28-29.htm>

⁵⁰ Çalışkan, ay.

bölgesindeki Urumçi şehrine kadar uzanan bölgeye gönderme yapmaktadır. Harita 4’de bölgenin sınırları gösterilmektedir. Türkçe konuşan halkların % 90’ından fazlası burada yaşadığı için “Türk penceresi” ya da “Türkçe konuşan ülkeler penceresi” olarak anılan bu coğrafya, Müslüman dünyaya açılan bir kapı olarak değerlendirilmektedir. Nitekim misyon kaynakları incelendiğinde bu önemine binaen 35/45 penceresine modern dönemde ayrı bir önem atfedildiği görülmektedir.⁵¹

68 | db

Harita 4: 10/40 ve 35/45 Penceresi⁵²

Sonuç

İsa Mesih’in kendilerine yüklediğine inandıkları “büyük görevlendirme” emri gereği tüm dünyayı Hıristiyan alanı haline getirme gayretiyle yüzyıllardır faaliyet yürüten Hıristiyan misyonerler bu görevi XX. yüzyılda tamamlayacaklarına inanıyorlardı. Hatta öyle ki modern Protestan misyon hareketinin önemli kilometre taşlarından biri olan John R. Mott, bu inancı *Bu Nesil Döneminde Dünyanın Hıristiyanlaştırılması* (The Evangelization of the World in this Generation) şeklinde bir slogana bile dönüştürmüştü. Ancak görevin sonunun kesinlikle gözüktüğünü düşünen misyonerler için XXI. yüzyılın başına gelindiğinde kesinliğin yerini bir belirsizliğin aldığı söylenebilir. Nitekim misyon kaynaklarına bakıldığında acaba İsa

⁵¹ Geniş bilgi için bkz. <http://www.ad2000.org/re90816.htm>
<http://www.joshuaproject.net/assets/booklets/ad2000-turkic-window.pdf>
(02.01.2013).

⁵² Harita için bkz. <http://www.joshuaproject.net/assets/booklets/ad2000-turkic-window.pdf> (02.01.2013).

Mesih’in yüklediği görev tamamlanabilecek mi ve şayet tamamlanabilecekse bu ne zaman mümkün olabilecek tartışmasının sıklıkla dillendirildiğini görmek mümkündür.

Arka planda bu vb tartışmalar sürüp giderken kiliseler ve misyon teşkilatları, XX. yüzyılda ortaya çıkan çoğulculuk ve diyalog gibi çeşitli olgular nedeniyle sekteye uğrayan misyoner çabalarını artırarak devam ettirmeyi planlamaktadır. Bu noktada temel hedef olarak Müslümanların, Hinduların ve Budistlerin ağırlıkta olduğu ve dünyada Hıristiyan olmayan insanların büyük çoğunluğunun yaşadığı 10/40 coğrafyasının seçildiğini görmekteyiz. George Otis’in ifadesiyle bu bölge “misyonerlerin başlıca savaş alanı” olarak nitelendirilmektedir. Bütün imkanlarıyla kiliseler ve misyon teşkilatlarının özellikle 10/40 penceresinde yoğunlaşması gerektiğini savunan stratejistler, 10/40 penceresinin Hıristiyan misyonerlere hem dünyaya bakma hem de kendilerini gözden geçirme imkanı sunduğunu düşünmektedir. Bununla birlikte işaret edildiği üzere bölgedeki ulaşılmamış insanlara ulaşma noktasındaki isteklilik ve yapılan vurgulara rağmen, misyon stratejistleri tarafından da açıkça dile getirildiği üzere, Hıristiyan misyonerliği adına pek başarı kaydedildiği söylenemez. Bu durum misyon uzmanlarını, stratejilerini yeniden gözden geçirmeye ve yeni stratejiler üretmeye sevk etmektedir.

Guthrie’nin savunduğu üzere 10/40 penceresinin misyon faaliyetlerinin odağında yer almaya devam edeceğini varsayabiliriz belki ancak bu noktada Hıristiyan misyon faaliyetlerini etkilemeye devam edecek iki hususun varlığını da hatırlatmakta yarar vardır; Birincisi, profesyonel misyoner olarak çalışacak nitelikli insan sayısı her geçen gün azalmakta ve kiliseler ve buna paralel olarak misyon teşkilatları insan kaynakları konusunda sıkıntı yaşamaktadır ve yaşama-ya devam edecek gibi gözükmemektedir. İkincisi, Avrupa’da kiliseye giden ve misyonerlik faaliyetlerine ilgi gösteren insan sayısı hızla azalmaktadır. Öyle ki bu durum, misyonerlerin tıpkı birinci milenyumda olduğu gibi Avrupa ülkelerinde faaliyet yürütmesi gerektiğini ileri sürecektir bir kimseyi haklı çıkaracaktır. Nitekim misyon literatürü incelendiğinde birçok misyon stratejistinin bu duruma dikkat çekerek 10/40 penceresi anlayışına benzer bir yaklaşımın Batı için de üretilmesi gerektiğini savundukları görülmektedir.

Kaynakça

- Akyıldız, Ali, "Misyonerliğe Karşı Yasal Tedbirler: Misyonerlik Bir Kamu Düzeni Sorunu mudur?", *Dinler Tarihçileri Gözüyle Türkiye'de Misyonerlik Sempozyumu* (01-02 Ekim 2005 Ankara), Ankara: Tahr Yayınları, 2005, ss. 399-415.
- Barrett, David B. & Johnson, Todd M., *World Christian Trends: AD 30-AD 2200*, Pasadena: William Carey Library, 2001.
- Barrett, David B., "Annual Statistical Table on Global Mission: 1991", *International Bulletin of Missionary Research*, 15/1 (January 1991), ss. 24-25.
- Bush, Luis, "The 10/40 Window: Getting to the Core of the Core", *World Mission: An Analysis of the World Christian Movement*, ed.: Jonathan Lewis, Pasadena: William Carey Library, 1994, ss. 7/17-7/22.
- Bush, Luis & Pegues, Beverly, *The Move of the Holy Spirit in the 10/40 Window*, YWAM Publishing, 1999.
- Bush, Luis, "The AD2000 Movement as a Great Commission Catalyst", *Between Past and Future: Evangelical Mission Entering the Twenty-first Century*, ed.: Jonathan J. Bonk, Pasadena: William Carey Library, 2003, ss. 17-36.
- Bush, Luis, "The Brazilian Church Mobilizes for the 10/40 Window", (September 1999), <http://www.ad2000.org/re90913.htm>
- Çalışkan, İsmail, "Misyonerlik Faaliyetleri ve Bu Konuda Yasal Uygulamalar", *Çağın Polisi Dergisi*, 2/13, www.caginpolisi.com.tr/13/26-27-28-29.htm (03.02.2013).
- Efta, Damian, "Who are the Unreached?", *Evangelical Missions Quarterly*, 30/1 (January 1994), ss. 28-32.
- Guthrie, Stan, *Missions in the Third Millennium: 21 Key Trends for the 21st Century*, Carlisle: Paternoster Press, 2000.
- Gündüz, Şinasi & Aydın, Mahmut, *Misyonerlik: Hristiyan Misyonerler, Yöntemleri ve Türkiye'ye Yönelik Faaliyetleri*, İstanbul: Kaknüs Yay., 2002.
- Han, Ju Hui Judy, "Reaching the Unreached in the 10/40 Window: The Missionary Geoscience of Race, Difference and Distance", *Mapping the End Times: American Evangelical Geopolitics and Apocalyptic Visions*, eds.: Jason Dittmer and Tristan Sturm, Farnham: Ashgate Publishing House, 2010, ss. 183-208.
- James, R. Alton, "Turbulent and Transitional: The Story of Missions in the Twentieth Century", *Missiology: An Introduction to the Foundations, History and Strategies of World Mission*, eds.: John Mark Terry vd., Tennessee: Broadman & Holman Publishers, 1998, ss. 245-259.
- Johnson, Todd M. & Crossing, Peter F., "Christianity 2013: Renewalists and Faith and Migration", *International Bulletin of Missionary Research*, 37/1 (January 2013), ss. 32-33.
- Johnstone, Patrick, "Covering the Globe", *Perspectives On the World Christian Movement*, eds.: Ralph D. Winter & Steven C. Hawthorne, Carlisle: Paternoster Press, 2009, ss. 547-557.
- Klinghoffer, Arthur Jay, *The Power of Projections: How Maps Reflect Global Politics and History*, Westport: Praeger Publishers, 2006.
- Lai, Patrick, *Tentmaking: The Life and Work of Business as Mission*, Colorado: Authentic Publishing, 2005.
- Latourette, Kenneth S., *A History of the Expansion of Christianity*, New York and London: Harper & Brothers Publishers, 1937-45, 7 cilt.
- McClung, Floyd, *Light the Window: Praying Through the Nations of the 10/40 Window*, YWAM Publishing, 1999.
- Myers, Bryant L., "Where Are the Poor and Lost", *World Mission: An Analysis of the World Christian Movement*, ed.: Jonathan Lewis, Pasadena: William Carey Library, 1994, ss. 10/15-10/17.
- Neill, Stephen, *A History of Christian Missions*, London: Penguin Books, 1990.
- Otis, George (ed.), *Strongholds of the 10/40 Window*, Seattle: Ywam Publishing, 1995.

- Reid, Alvin, *Evangelism Handbook: Biblical, Spiritual, Intentional, Missional*, Tennessee: B & H Publishing Group, 2009.
- Robb, John D., “Overcoming Resistance Through Prayer”, *Reaching the Resistant: Barriers and Bridges for Mission*, ed.: J. Dudley Woodberry, Pasadena: William Carey Library, 1998, ss. 180-193.
- Shadrach, Steve, *The Fuel and the Flame*, Waynesboro: Authentic Media, 2004.
- Sharpe, Tracy & Sharpe, Linda V., *Reaching People and Touching Lives Around the World*, Xulon Press, 2009.
- Sharrock, Russell, *Spiritual Warfare: A Struggle for the Truth*, Morrisville: Lulu Enterprises Inc., 2007.
- Smallman, William H., “Missions-Personnel With Purpose”, *Missions in a New Millennium: Change and Challenges in World Missions*, eds.: W. Edward Glenny & William H. Smallman, Michigan: Kregel Publications, 2000, ss. 17-42.
- Van Rheezen, Gailyn, *Missions: Biblical Foundations and Contemporary Strategies*, Grand Rapids, Michigan: Zondervan Publishing House, 1996.
- Wagner, C. Peter, *Praying Through the 100 Gateway Cities of the 10/40 Window*, Ywam Publishing, 2010.
- Willis, Avery T., “The Unfinished Task”, *Missiology: An Introduction to the Foundations, History and Strategies of World Mission*, John Mark Terry vd. (eds.), Tennessee: Broadman & Holman Publishers, 1998, ss. 668-684.
- Winter, Ralph D. & Koch, Bruce A., “Finishing the Task: The Unreached Peoples Challenge”, *Perspectives on the World Christian Movement: A Reader*, eds.: Ralph D. Winter & Steven C. Hawthorne, Carlisle: Paternoster Press, 2009, ss. 531-546.
- Wright, Kevin J., *The Christian Travel Planner*, Tennessee: Thomas Nelson, 2008.

